

יום	יום לחדש	יום מהר"א	ליקוטי הלכות ה"ה	ליקוטי משנה ברורה ה"ד	ליקוטי עצות	שולחן ערוך אבן העזר
שבת	כ"ה	יה:	פט	חורה	רנ"ט	סי' נ"א
א	כ"ו	ז:	צ	רי"ט	שא"ש	לה"ב ט
ב	כ"ז	ז:	צא	רי"ט	שג"ש	לה"ב ט"א
ג	כ"ח	ז:	צב	רכ	שה"ש	לה"ב ט"ב
ד	כ"ט	ז:	צג	רכ	שה"ש	לה"ב ט"ג
ה	ל'	ז:	צד	רכ"א	שש"ש	לה"ב ט"ד
ו	ב'	ז:	צה	חורה	שי"ש	לה"ב ט"ה

בקרני אדר

יו"ל ע"י קהילת חסידי ברסלב
בנשיאות הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

159 | פרשת ויקהל - פקודי | כ"ה אדר ה'תש"פ

דבר המערכת

השבת - 'שבת החודש' - בו נעורר ונמשיך את התחדשות חודש הגאולה, הינו הרביעי מ'ארבע פרשיות', 'שעל ידם מכניעים שם וזכר עמלק ימח שמו' (ליקוטי הלכות, מתנה ג, ט). פרשת החודש מלמדת על קדושת 'קידוש החודש', בו עסקו חכמי ישראל כדי לתקן פגמת הלבנה, שמשם החלה אחיזת הרע בעולם. משם נשתלשלה חכמת הטבע שמכשחת את השגחתו יתברך בעולם, והיא שורש כל הגלויות. 'ולעתיד תתמלא הלבנה ויתבטל החושך, כי יתבטל הטבע ותתגלה ההשגחה, ואזי 'לילה כיום יאיר'. כי עיקר הגאולה שהוא ביטול הטבע, זה בחינת מילוי הלבנה, שזה בחינת קידוש החודש' (שם, נטילת ידיים שחרית, ב).

ימי ניסן הם ימי תשובה כמו תשרי (ליקוטי עצות, פסח א). כשם שבתשרי אנו עוסקים בתשובה על ידי גילוי מלכות ה' בעולם, כך גם בניסן אנו חוזרים בתשובה ע"י פרסום ניסי ה' וגילוי מלכותו והשגחתו בשלימות. כל הרוח שטות של העוונות נמשך מהעלמת הגילוי של ה' הוא האלוקים ופירוד הטבע מההשגחה (ראה ליקוטי מוהר"ן תניינא, ז), והגאולה התלויה בתשובה תלויה גם בבירור האמונה.

בימים טרופים אלו, נתגבר בבטחון ואמונה. לא ניתן למשחית לבוא לבתינו, לא ניתן דריסת רגל לקווי נייעס ודברי פורקי עול למיניהם המגבירים טבע וחושך על פני תהום, ניצמד אך ורק לדעת התורה הצרופה הנובעת ממעינו הטהור של רבינו הקדוש שזעק "נאר בטחון!" הנה ק-ל ישועתי אבטח ולא אפחד, גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי. כי "על ידי בטחון נמתק הדין ונמשך החסד" (ספר המידות, המתקת דין ח"ב, ט).

חדש ונתחדש באמונת חידוש העולם, ונאמין שהכל מאתו יתברך לטובה, כי עינינו צופיות עליו בכל רגע לקרב ולא לרחק.

העורכים

פניני אור

אמרות מהורות מרביה"ק ותלמידיו

רבנו אָמַר: "אִז עַס וויל מִיך לְאַזן הָאָרֶן, דַּאָרף מִיך הָאָרֶן גָּאָר אַסאַך, הָאָרַט מִיך שׁוֹיִן גָּאָר נִישְׁט" - "אִם הֵיִיתִי רוֹצֵה לְתֵן לְעַצְמִי שִׁיְהִי אֲכַפְתִּי לִי, אִזִּי צָרִיף לְהִיֹּת אֲכַפְתִּי לִי הֲרָבָה מְאֹד, וּמְשׁוּם כֵּן שׁוֹב לֹא אֲכַפְתִּי לִי כְּלָל".

(שיח שרפי קודש')

"בִּיצֵר לָהּ וְשִׁבְתָּ"

לכל מחשבה דיבור ומעשה שעובר על האדם בכל יום, כי השם יתברך מצמצם את עצמו בהם כביכול ומרמז רמזים לכל אדם כפי המקום והזמן, רמזים לקרבו לעבודתו כמבואר בסימן נ"ד, אשרי שילך בזה תמיד."

עוד בטרם אנו יודעים ומבינים מה ה' רוצה מאתנו בפרשיות, עלינו לקבוע בבירור: המאורעות הינם רמזי התקרבות! זה נראה כמצב מפחיד, אף נדמה שמן השמים מעכבים ומונעים את תורתנו תפילתנו ועבודתנו, אבל לאמתו של דבר הכל לטובה, לקרב ולא לרחק.

עתה ממשיך רבי נתן ומלמד יסוד עצום שהשי"ת מרמז לנו בהתקרבות זו:

"בני, ראה גם ראה הבל העולם, הבל הבלים, הבל הבלים. ואם קהלת אמר שבעה הבלים, ראוי לנו לומר אלפי אלפים וריבי רבבות הבלים. ראה בני מה שעובר על האדם בימי חייו, וככה וככה עברו על ימי אבותינו, כמובא בספרים כמה מיני דָּבָר וחרב רחמנא ליצולן עברו בכל הדורות, לפעמים במדינה זאת ולפעמים במדינה זאת, והכל בשביל הנסיון והבחירה. למען השם למען השם, שנתחזק ונעתיר לה' שיהיה הכל לטובה, בבחינת (משלי יט) יראת ה' לחיים ולא למוות, היינו שעל ידי כל מה שעובר נזכה להתקרב יותר להשם יתברך ולזכור בהתכלית האמת, שהכל הבל הבלים הבל נידף".

המצב הזה מהווה נסיון שבא כדי לנשאותנו ולרוממנו להתקרב על ידי זה להשי"ת, והבחירה בדינו לנצל מצב זה להתקרבות או להיפך. השי"ת מצדו, מרמז ומלמד אותנו בכל התהפוכות הללו, יסוד חיים: העולם הזה הינו הבל הבלים! אין כאן שום מציאות קיימת, הכל שקר אחד גדול, מה שנדמה לך ליציב וקיים ועומד, יכול להיפך בין-לילה לתהוה וכליון.

כך שהלימוד אשר עלינו להוציא ממצב זה, הוא: לההביל ולמאס חיי עולם חולף, ולבחור בחיי עולם עומד.

זה לא כל כך פשוט. ישנם בני אדם שאדרבה, מצב כזה מביא אותם לבטל את מעט התורה והתפילה שהיה בידם בימים כתיקונם, הם מתבוססים ב'חדשות' המריקיות, ומאבדים חיותם בפחדים מפעמים שונים. אבל המטרה האלוקית היא ההיפך הגמור: להעצים ולחזק בקרבנו את ידיעת אפסיות העולם הזה, שלא נתפעל כל כך משקר החן והבל היופי ולא נתבהל בהיעדרו. שניקח את כל העסק של חיי עולם הזה בדרך עראי ואת העסק של חיי עולם הבא בקביעות גדול - זוהי המטרה הגדולה היקרה והחשובה שעבורה היה כדאי למלך מלכי המלכים להפוך את העולם, כדי להנחילנו ידיעה יקרה זו שהיא תחיית הלב ונצחיותו (ראה ליקוטי מוהר"ן תורה נ"ד הבי'ל).

בפתע פתאום נהפכו מוסדי תבל, כל הדברים הרגילים והקבועים הפכו בימים ספורים לבלתי מובנים מאליהם. מקומות העבודה נסגרים, מקורות פרנסה נעלמים, בתי חינוך מאויימים, שמחות נערכות בצל פחד ואימה מבית ומבחוץ. ההליכה למקוה והתפילה בציבור כבר גם כן אינם כל כך פשוטים. מהפכה של ממש.

השאלה זועקת: על מה עשה ה' ככה, ו"עתה" מה ה' שואל מעמך?!

קטנים ונבערים אנו מלעמוד על דעת פשוט וכ"ש על דעת קוננו, אבל את מה שגילה לנו מוהר"ן במצב דומה, עלינו להשיב אל ליבנו.

בחורף תקצ"א השתוללה מגיפת ה'כולירע' באוקראינה, רבים חללים נפלו ל"ע והשלטונות גזרו הקָסָר על כל בית שבו נמצא חולה. הפחד והאימה היו עצומים מאד, והבהלה אחזה בכל. ובאותה שעה חרט רבי נתן את האמת שבתורה לשעה ולדורות, כפי שגילה רבינו הקדוש: מה עלינו לחשוב, מה עלינו להרגיש, ואלו מסקנות עלינו להסיק מכח המאורעות הללו.

הבה נצעד בעקבות שנים מתוך מכתביו שכתב אז (עלי"ח - מכתב לב, ד), ונעצור להתבונן בנקודות האור הנשגבות הטמונות בהם.

וכה מדריך הוא את בנו: "והנה זה יותר משני שבועות אשר בערה אש ה' בכמה וכמה נפשות הקדושות שנעדרו הרבה באלו הימים המועטים, המקום ירחם ויאמר למלאך הרף ירך. ראה בני וְחַכֵּם מה שעובר על האדם בימי חיי הבלו, והכל לטובה. למען השם חזק והתחזק וזכור את בוראך בכל עת בין בטיבו בין בעקו חס ושלום. וקיים מה שנאמר בה' אהלל דבר באלקים אהלל דבר, כי כל המאורעות הכל לטובתנו, וזה מעין עולם הבא".

דבר ראשון, הוא מורה לו להחכים מן המיצרים האלה מהו מהות החיים, וכפי שיבאר בהמשך. אבל לפני הכל, יש לזכור ולדעת שהכל לטובה. מטרת הצרות והייסורים, הפחדים והיראות, נועדו לקרב את האדם לבוראו, והוא צריך לחפש את הדרך איך להתקרב על ידם, ולא להתרפות מחמתם.

יש להציב כלל ברזל לעצמו: המאורעות הללו נשלחו אלי מן השמים כרמז להתקרבות! וכפי שרבינו הקדוש בעצמו מגלה: "הקדוש ברוך הוא מזמין לכל אדם מחשבה דיבור ומעשה, לפי היום ולפי האדם ולפי המקום, ומלביש לו בזאת המחשבה דיבור ומעשה שמזמין לו, רמזים כדי לקרבו לעבודתו" (ליקו"מ, נד).

מוהר"ן אכן מעורר שם (במכתב לב) את בנו לשום לב לרמזים הללו, וכותב: "עת צרה גדולה היא, על מי לנו להישען כי אם על אבינו שבשמים. וכל מה דעביד רחמנא לטב עביד, ובוודאי הכל לטובה, וסוף כל סוף יגמור השם יתברך וגם עתה הוא גומר תמיד כרצונו. אך מי יודע דרכי חסדו ונפלאותיו בכל עת, עלינו לחכות ולצפות לישועתו תמיד. והחכם עיניו בראשו לדעת ולחזק לבבו לילך עם דברי תורתו הקדושה, שכבר הזהיר אותנו לשום לב

החכמה להיות כ'בהמה'...

וכל איש חכם לב אשר נתן ה' חכמה ותבונה בקרבו

הדבר פלא, שדווקא כאן כתבה התורה ב'קהל' ולא 'בקהל' כמו בכל שאר המקומות. אמנם, לא בכדי הוא, ולרמז בא שהחכמה האמיתית היא לעשות עצמו תמים ופשוט כ"בהמה". זוהי החכמה והתבונה האמיתית, אשר על ידה יכולים לבנות משכן לשכינה הקדושה.

וכלשון רבינו הק' בשו"ת הר"ן:

"אמר, שהוא חכמה ומלאכה גדולה להיות כמו בהמה. וזה בחינת "כל אשר נתן ה' חכמה בקרבו", היינו שהוא חכמה לעשות עצמו כבהמה. וכמו שאמר רבותינו ז"ל (חולין ה' ע"ב) על פסוק "אדם ובהמה תושיע ה' - אלו בני אדם שערומים בדעת ומשימין עצמן כבהמה". וכמו שאמר אסף: ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמך" (שו"ת הר"ן, טו).

ואכן, זוהי החכמה והתבונה הגדולה ביותר, כמו שכתב מוהר"ן על רבינו הק' בעצמו:

"היה עושה ועובד את השם יתברך בכל מיני עבודות פשוטות לגמרי בלי שום חכמות כלל, אף על פי שבאמת היה חכם גדול ומופלא בחכמה מאד מאד גם בימי קטנותו ובימי נעוריו כאשר היה מפורסם לכל מכיריו, אף על פי כן לא השתמש בשום חכמה כלל בעבודת השם, רק היה נוהג לעשות כל העבודות הפשוטות שבעולם. דהיינו; לימוד התורה הרבה, מצוות מעשיות, וריבוי תפילות ובקשות וריבוי התבודדות מאד לדבר ולפרש שיחתו לפניו יתברך כנ"ל, וכיוצא בזה. וזה היה עיקר חכמתו הגדולה מאד, כי מעוצם הפלגת חכמתו זכה תיכף לחכמה זו שאין צריכים שום חכמה כלל בעבודת השם. כי זה עיקר החכמה הגדולה מן הכל, שלא להיות שום חכם בעבודת השם, רק בתמימות ובפשיטות בלי שום חכמות כלל" (שבחי הר"ן, יא).

שׁוֹבָה יִשְׂרָאֵל!

וכו', ואינם מתעוררים לשוב רק על עבירות מעשיות וכיו"ב. והוא טעות גדול, כי לא די שצריך לשוב "גם" על זה, אלא עיקר התשובה הוא על זה, כי הוא שורש כל החטאים כלשון מוהר"ן "ת דלעיל. וכבר כתב הרמב"ם בהלכות תשובה (פרק ז הלכה ג): "אל תאמר שאין תשובה אלא מעבירות שיש בהן מעשה, כגון גזל וגניבה. אלא כשם שצריך אדם לשוב מאלו, כך הוא צריך לחפש בדעות רעות שיש לו, ולשוב מן הכעס ומן האיבה ומן הקנאה ומן ההיתול 'ומרדיפת הממון והכבוד' ומרדיפת המאכלות, וכיוצא בהן. מן הכל צריך לחזור בתשובה. ואלו העוונות קשים מאותן שיש בהן מעשה, שבזמן שאדם נשקע באלו קשה הוא לפרוש מהם, וכן הוא אומר יעזוב רשע וגו'".

מה גם, שעיקר סיבת הדינים והחרון-אף היא הגאווה (כמבואר בליקוטי מוהר"ן תורה י', וכן בתורה פ"ב תניינא) לכן יש לשוב על כך בתשובה, ולהשפיל גאוותו ולבוא לפני ה' בהכנעה ושפלות, ואז יומתקו מעליו כל הדינים ויוסר ממנו החרון-אף.

ואחר כך, יש לשוב בפרטות על כל החטאים שחטא. ובעיקר, יש לשוב על אותם החטאים המסויימים שגרמו להתגברות הדינים והייסורים העוברים עליו.

ואיך יידע האדם מה הם החטאים שגרמו לדינים אלו? על ידי שיתבונן איזה צרות ודינים עוברים עליו. כי "על ידי הצרות שבאין על אדם, יכול להשיג ולהבין את עוונותיו" (ספר המידות, המתקת הדין מז). כי כשיתבונן מה הם הצרות שעוברים עליו, יבין במה פגם.

ועל זה נאמר "ולך ה' החסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו" - "שהוא חסד גדול מאד שהם יתברך שהוא משלם לאדם מידה כנגד מידה, שעל ידי זה הוא מבין לפשפש במעשיו ולידע החטא שפגם בו ולשוב בתשובה" (ליקוטי מוהר"ן, קפז).

ולדוגמא: אם התעוררו עליו דינים ויסורים על ענינו - יבין שחטא בעיניו ולא שמר אותם כראוי, ויתעורר לשוב על כך בתשובה ולהיטיב את מעשיו. וכן בשאר האיברים, ובשאר העניינים.

תשובה ח"ב, א) ולכן מתבטלים ממנו כל הצרות והדינים, ואין לסטרא אחרא שום שליטה עליו, כי הם אין להם שליטה אלא 'תחת הזמן'. וכלשון רבינו בליקוטי מוהר"ן (תניינא, עט): "וכל הצרות והדינים ואחיות הסטרא אחרא, הוא רק בבחינת הזמן, שזהו בחינת 'בצר לך' וכו' 'באחרית הימים' דייקא, שזהו בחינת זמן, ואז 'ושבת עד ה' לקיך', דהיינו שנזכה לשוב, ועל ידי זה נזכה לבטל הזמן כנ"ל, ואז יתבטלו כל הצרות והדינים וכל אחיות הסטרא אחרא" (עיי"ש באריכות).

דווקא אז, כשהאדם נוקב את לבו - לב האבן, ומתעורר בתשובה; אז פועלים עליו הייסורים כאותו "מלח" המולח את הבשר, ונפלטים ממנו כל הדמים העכורים של עוונותיו ותאוותיו, ונשאר זך ונקי. כי "כשזוכה על ידי יסורין להתעורר בתשובה ולפשפש במעשיו ולפתוח ולנקוב לבו האבן, שזהו בחינת מליחה בכלי מנוקב דייקא, אז זוכה על ידי זה לגרש ולפלוט כל הדמים הרעים, שהם כל התאוות, ולזכות לאמונה שלימה" (מתוך 'אוצר היראה'; יסורין וישועה, אות יג. ע"פ ליקוטי הלכות, חלב דם ד, י-יא).

ובפרט כשזוכה לעשות 'תשובה מאהבה', אין נשאר שום רושם מהחטאים ומהדינים ששלטו עליו. ומתורוממים המוחין שלו מה'מוחין דקטנות', ויכול לחדש מוחו בכל יום, ונעשה שכלו צח ככסף (עיי"ש ליקוטי מוהר"ן, עו).

על מה יש לשוב:

אף על פי שיש לשוב על כל החטאים, אך ראשית כל, יש להתעורר לשוב מהגאווה והגדלות. כאשר מלמדנו מוהר"ן:

"עיקר התשובה הוא לשוב מגדלות, שזוהו באים כל החטאים, חס ושלו, ולהשפיל עצמו ולהרגיש שפלותו ופחיתותו באמת. כי עיקר התשובה היא ההכנעה והשפלות ולב נשבר לפני השם יתברך, על ידי זה מוחל לו על כל החטאים, ונתבטלים ממנו כל הדינים" (עצות ישרות, תשובה, ב. ע"פ ליקוטי הלכות, נטילת ידיים שחרי"ג, ה).

[וכמה יש להתעורר בזה, כי רוב בני אדם אינם מרגישים שום צורך לשוב בתשובה על כך שהם מתנאים בכשרונותיהם ומעשיהם

היות ואנו עומדים בזמן שמידת הדין מתוחה בעולם, עלינו לחפש ולבקש בספרי רבינו ותלמידיו מהי הדרך להמתיק את הדינים, ולהפכו למידת הרחמים. ולכן נעסוק בס"ד שבועות הבעל"ט בענין זה של 'המתקת הדינים', ולא המדרש הוא העיקר אלא המעשה, ואשרי מי שיעסוק בזה להמתיק את הדינים מעליו ומעל כל ישראל.

וכבר גילה לנו רבינו במעלת העוסק להמתיק דינים: "מי שעוסק להמתיק דינים, על ידי זה נבקל לו לקדש השם בלי מונע, גם עיניו אינם כהות" (ספר המידות, המתקת דין חלק שני, א).

ובכן, בתחילה נבאר את העבודה הראשונה וההכרחית להמתקת הדינים, והיא: עבודת התשובה!

הוכחת התשובה:

מאחר שסיבת הדינים והייסורים, הם החטאים, לכן ראשית כל, צריך האדם להתעורר לשוב בתשובה. ובכל עת שיש לו לאדם איזה ייסורים ודינים, עליו לפשפש במעשיו ולשוב בתשובה. וכדברי רבינו הקדוש: "כשאיה צער בא עליך, תפשפש במעשיך" (ספר המידות, תשובה, נב).

ולא רק על הצער שלו בעצמו צריך להתעורר בתשובה, אלא גם כששומע על צער שיש בעולם, עליו להתעורר מכך לשוב בתשובה. וכדברי רבינו: "כשבא צער לעולם, יחשוב שבשביל חטאו בא זאת הצרה" (ספר המידות, תשובה ד), ולכן עליו לשוב על חטאיו.

ולא זו בלבד, אלא אפילו "כשרואה או ששמע איזה יסורין שבא על גוי, יהרהר בתשובה" (ספר המידות, תשובה ז).

ההמתקה הגדולה:

וכשהאדם אכן מתעורר לחזור בתשובה, הרי הוא ממתיק את הדינים, מעליו ואף מעל כל העולם כולו. כי "על ידי תשובת יחיד, מוחלין לו לכל העולם כולו" (ספר המידות, תשובה יז).

ובאותו יום שהאדם מתעורר לשוב בתשובה, הרי הוא מתעלה 'למעלה מהזמן' [כי "יום שהאדם עושה תשובה הוא למעלה מהזמן, ומעלה כל הימים למעלה מהזמן" (ספר המידות,

ענינים מאירים וחדושים מזוהרים מלוקמים מספרי גדולי הצדיקים ו"ע מתוך רשימותיו של הגר"ם שכמעט שליט"א אשר ציין ורשם לפניו לזכרון.

לקט ספרי"ם

מהיכל אור שבעת הימים הבעש"ט הקדוש

כי על ידי הנסיעה יצטרך להתבטל מתורה ותפילה, ואיני מאמין כי ביטול תורה ותפילה יועיל לרפאות החולה. וכעבור איזה זמן לחצה אותו אשתו עוד הפעם ליטע, אז אמר כי איתא בספרים שבימי הסליחות נכון למעט מעט בלימוד ולעסוק בענייני יראת שמים ביותר, לכן יסע אז להבעש"ט, וכן עשה שנסע להבעש"ט על ימי הסליחות.

ובלילה ראשונה של סליחות בא לבית מדרשו, ומחמת שלא היה עמו סדר סליחות עמד אצל העמוד ואמר הסליחות עם החזן בסליחה שלו, והמנהג היה אצל הבעש"ט שהוא בעצמו אמר לפני התיבה 'א-ל רחום שמך' ו'עננו', וכשהגיעו החזן והקהל ל'א-ל רחום שמך', הלך החזן מהעמוד והמתינו עד שיבאר הבעש"ט אל העמוד, וכשהתחיל הבעש"ט לומר 'עננו' נפל ברעיונותיו של הרב רבי ישראל פשט נכון בענין התוספות, ואחר כך כשגמר הבעש"ט אמירת 'עננו' אמר אל הרב רבי ישראל: 'עננו' שלי יכול לומר פשט טוב בתוספות! אז אמר לו הרב רבי ישראל: עתה רואה אני כי יש לכם חלק בהתורה של כל אחד ואחד מירשאל, על כן הנני נכון להתקשר לכם בכל לבבי באמת! ומאז נעשה מתלמידי הבעש"ט.

הקדמה לספר בעל שם טוב קונטרס מאירת עיניים הערה א עמוד טו ו-5

סיפור התקרבות הגה"ק רבי ישראל חריף להבעש"ט
הרה"ק רבי יעקב ישראל מטשערקאס סיפר איך נתקרב להבעש"ט הרב הגאון הקדוש המקובל רבי ישראל חריף זצוק"ל מסאטינוב בעל המחבר ספר תפארת ישראל:

הנה הרה"ק רבי ישראל הנ"ל היה מכיר מקודם את הבעש"ט כי ראה אותו כמה פעמים, רק לא האמין בו, והבעש"ט רצה למשוך אותו אליו. פעם אחת היה הרה"ק רבי ישראל הנ"ל נבון מאוד בשני עניינים: ענין אחד היה באיזה שיטה בש"ס, וענין אחד ברמב"ם. והרגיש בזה הבעש"ט ובא אליו ואמר לו הפשט הנכון בעניינים אלו. והשיב לו הרה"ק רבי ישראל: אמת כי הפשט שאמרתם הוא טוב מאוד, ובשביל זה הייתי אוהב אתכם, רק שלא תהיו 'בעל שם'. אחר כך נזדמן עוד הפעם שהרה"ק מוהר"י הנ"ל היה נבון מאוד באיזה ענין, והבעש"ט הרגיש בזה ובא אליו ואמר לו הפשט הנכון, והרה"ק מוהר"י הנ"ל אמר לו עוד הפעם מה שאמר לו בראשונה.

אחר כך חלה בנו של רבי ישראל הנ"ל חולי גדול רח"ל, והיה מוטל על ערש דוי מן קודם חג הפסח עד שעברו כמעט כל ימי הקיץ, ואשתו הציקתהו מאוד באמרה: הלא כל העולם נוסעים להבעש"ט והוא פועל ישועות ומדוע לא תיסע גם אתה אליו, אולי ירפא את בנו. והשיב לה

עשיית מחיצה מבני אדם

במקום ההכרח ושעת הדחק, אפשר לעשות מחיצות על ידי קבוצת אנשים העומדים תכופים וסמוכים זה לזה, כדי להתיר המקום בטלטול בשבת; להכשיר דופן לסוכה; להפסיק מצואה וטינוף לומר דבר שבקדושה, וכדומה (ס"י שסב ס"ה - ז). אמנם, יש תנאים הנצרכים לכך, ונבאר כאן פרטי הדינים בזה:

הפסק פחות מג' טפחים

צריך שלא יהא הפסק בין איש לאיש כשיעור ג' טפחים (23 ס"מ), שאם יש ריוח ג' טפחים בין אחד למשנהו אינם מצטרפים ובטל המחיצה. ונחלקו בזה האחרונים:

דעת הב"ח והמגן אברהם דזהו דוקא באדם שיש ריוח ג' טפחים בין רגל אחת למשנהו, שהוא בעצמו אין לו שיעור דופן, ולכן צריך שאחר יעמוד לצדו בפחות מג' טפחים להשלים שיעור הדופן. אבל אם בין רגל לרגל הוא פחות מג' טפחים, וכל שכן אם הולך עם בגד רחב עד סמוך לארץ שמצמצם הריוח שבין שני הרגלים, מצטרפים שני בני אדם אפילו יש ביניהם יותר מג' טפחים, כל שבין כל האנשים יש שיעור 'עומד מרובה על הפרוץ' (עי' ביה"ל שם ס"ה).

אכן מהר"א חבר ז"ל בשו"ת בנין עולם (או"ח סי' יג אות ה) האריך בזה והוכיח מדברי הראשונים שאין אומרים דין 'לבד' במחיצות בני אדם, ואם יש ריוח מקום בין אדם לאדם כשיעור ג' טפחים נחשב כל אחד לעצמו, והאדם מחמת עצמו אינו ראוי להיות מחיצה כיון שדרכו להיות נע ונד ואינו קובע עצמו במקום אחד, ורק יכול להצטרף למחיצות אחרות ואז נחשב כקבוע ועומד למחיצה.

מחיצה באדם אחד

מטעם זה העלה שם (אות כ) דאדם אחד אינו נחשב למחיצה כלל, אפילו אדם רחב ועומד במקום אחד, כיון שהוא נע ונד ואין לו שום קביעות.

אמנם בשאר הפוסקים לא מצינו שחילקו בין אדם אחד לכמה בני אדם. וכן כתב בפירוש בשו"ת ברכת אברהם (ח"ג השמטות לאו"ח סי' פג) שהנוסע ברכבת ונמצא לפניו דבר טינוף ורוצה לברך או לומר דבר שבקדושה יכול לעשות מחיצה אינה מחיצה, כיון שסופם ליבטל ואין בהם שום קביעות (עי"ש שכ"ד הרמב"ם פט"ז ה"ט).

אנשים שנעמדו שלא בכוונה

עוד העלה בשו"ת בנין עולם שם (אות ז) על פי חידושו, שאין לסמוך על מחיצות מבני אדם רק אם יש מי שמכוין שעמידתם תהא נחשבת בתורת מחיצה, להתיר או לצניעות. אבל אם נזדמנו קבוצת אנשים ואין מי שמכוין להם בתורת מחיצה אינה מחיצה, כיון שסופם ליבטל ואין בהם שום קביעות (עי"ש שכ"ד הרמב"ם פט"ז ה"ט).

ובזה ביאר את הפסק בשולחן ערוך (סי' צ סק"א) שהמתפלל צריך שלא יהא דבר חוצץ בינו ובין הקיר, ואייתא שם, דאדם שמתפלל לפניו אינו חשוב כחוצץ בינו לקיר. והטעם דכיון שהאדם אינו עשוי לשם מחיצה ועומד להיסתר, אינו מחיצה.

אכן שיטת כמה ראשונים (עירובין כו. ברשב"א רומ"ק) דגם אם נעמד אדם בהזדמן, חשוב מחיצה, גם ללא כוונה מיוחדת. ורק לענין תפילה הקילו שאין אדם חוצץ, כיון שדרך בני אדם להתפלל בבית כנסת ואי אפשר לכולם להתפלל ליד הקיר אמרינן דבטל לבית כנסת. וכן לענין ברכת הכניסין אין אדם שעומד לפניו מפסיק בינו ולכהן כיון שלא נעמד לשם מחיצה (עי"ש אות יב לב).

כשהעומדים מודעים לכך

מבואר בשולחן ערוך (שם וסי' תרל סי"ב) שאם אלו שהועמדו לשם מחיצה יודעים שנעמדו לשם כך, אין לסמוך על מחיצה כזו להתיר הטלטול בשבת, או להכשיר דופן לסוכה. ואפילו אחד מהם יודע, אסור. ואפילו אם רק קרוב הדבר שידעו שלשם כך נעמדו, אסור.

בטעם הדבר כתב המשנה ברורה (סק"ט ושה"צ סק"א) שהוא משום איסור זלזול בשבת ויום טוב, שניכר שהעמיד המחיצה כדי להכשיר רשות לטלטל בו, ולהכשיר סוכה. אמנם מעיקר דין מחיצות אין חסרון בזה, ועל כן אפשר לעשות מחיצה בבני אדם להפסיק בינו לטינוף כדי לומר דבר שבקדושה אפילו אם ידעו שהעמידם לשם מחיצה מועיל.

אמנם בשו"ת בנין עולם (שם אות כד) העלה דלא מהני לעשות מחיצה מבני אדם המודעים לכך לשום דבר, להחמירו חז"ל בזה מכיון שדעתם של בני אדם להיות נעים ונדים ואין עשויים להיות כמחיצה, חששו שילמדו להקל ולהתיר בלי שום מחיצה. שהדבר רחוק בעיני המון שהיו נחשבים כמחיצה. ועל כן כתב (שם אות כח) דגם לענין הפסק לדבר שבקדושה אינו מועיל אם האדם שמשמש כמחיצה מודע לכך.

בשבוע שעבר ביארנו מה הדין כשאדם עושה חלק ממרכיבי המלאכה, כגון: העוקר בשבת חפץ ולא הניחו. א"ל"ה השבוע נדון בעושה מלאכה בשיתוף עם חבריו.

שניים שעשאה פטורים

איתא בדברי חז"ל (שבת ג): "תניא רבי אומר, 'מַעַם הָאָרֶץ בְּעֶשְׂתָּהּ, העושה את כולה ולא העושה את מקצתה. יחיד ועשה אותה - חייב, שנים ועשו אותה - פטורין. איתמר נמי, אמר רבי חייה בר גמדה, נזרקה מפי חבורה ואמרו: בְּעֶשְׂתָּה - יחיד שעשאה חייב, שנים שעשאה פטורין".

וע"כ כל העושה מלאכה יחד עם חבריו, בין אם כל אחד עשה חלק מהמלאכה, כגון שאחד עוקר ואחד מניח (וכנ"ל בגמ'), ובין אם עשו שניהם את כל המלאכה ביחד, שעקרו והניחו ביחד (הרמב"ם שבת פ"א ה"ט) - פטורים, אך אסורים מדרבנן. אך אם אחד אינו יכול לעשות המלאכה לבדו ועשאה עם חבריו, שניהם חייבים. כגון: ב' בני אדם המעבירים חפץ כבד שאינם יכולים להעבירו לבדם מרשות לרשות, חייבים (ואין צריך ב' שיעורי הוצאה, דחייבים אף על שיעור אחד).

דין זה נאמר דווקא אם כל אחד משניהם אינו יכול לשאת המשא, אבל אם אחד מהם יכול ואחד מהם אינו יכול, זה שיכול חייב, והשני פטור.

שלשה שהוציאו חפץ כבד ואין אחד מהם יכול להוציאו, אך שניים מהם יכולים להוציא לבדם - כולם פטורים (רע"א על הרמב"ם שבת פ"א ט"ז).

להתפלל במקום פרוץ

איתא בשולחן ערוך (שם ס"ה): "לא יתפלל במקום פרוץ כמו בשדה, מפני שכשהוא במקום צניעות חלה עליו אימת מלך ולבו נשבר". וכתב שם במשנה ברורה (סי' יב) שבמקום שהוא מוקף מחיצות מותר להתפלל אף על פי שאינו מקורה. ולפי זה, אם יעמדו מסביב המתפללים מחיצה של בני אדם אחרים שאינם מתפללים, יהא נחשב המקום שבו יעמדו המתפללים כמוקף מחיצות, ולא ייחשב לפרוץ, ויהיה ניתן להתפלל בו.

אדם המשמש כמחיצה האם נחשב כעומד בפניו

והנהגה לשיטת המשנה ברורה הנ"ל דמהני מחיצות גם אם האנשים המשמשים למחיצה מודעים לכך, אם כן גם אם יש רק מניין מצומצם אפשר לעשות שהמתפללים יעמדו בהיקף ביחד, וייחשב כאילו מתפללים במקום מחיצות, דהא קיימא לן דכותלי רשות היחיד כפנים (סי' שמה ס"א), ואם כן הם עצמם נחשבים כפנים בתוך מקום מחיצות. אכן במשנה ברורה שם (סק"א) מובא שני טעמים שלא להתפלל במקום פרוץ: א', שלא יפסיקה עוברי דרכים, ב', משום צניעות. ואם כן יש לומר, דאף על פי שנקראו מחיצה, עדיין יש בזה חסרון צניעות, וכל שכן שיש בזה משום שלא יפסיקוהו עוברי דרכים.

ולשיטת הבנין עולם פשוט דלא מהני, כיון שהאנשים המתפללים מודעים שנעמדו לשם מחיצה.

וקבוצת אנשים העומדים במקום הטינופת, ועומדים סביב סביב תכופים ביחד כדי לעשות מחיצה בינם לטינופת - לשיטת המשנה ברורה מותרים להתפלל ולומר דבר שבקדושה.

ולשיטת הבנין עולם אסור, מאחר שידועים (עי"ש אות ל).

הממשיך מלאכת חבריו
עוד מצינו דאם אחד סיים מלאכה והשני המשיך אותה, דינו חייב להפסיקה, ופטור ואף מותר. כגון: היושב בפתח הבית כדי לצוד צבי, ובא השני וישב בצידו והראשון הלך לו, אינו חייב לקום ממקומו, ויכול להישאר לו, ונתנו לצידה (משנ"ב שט"ז סק"ד). דבאופן זה אין נחשב כלל שהשני עשה כאן מלאכה האסורה.

שימוש כב' ידיים

אם אדם אחד עשה מלאכה, אך השתמש בשני ידיו כדי לעשותה, והוא יכול לעשותה גם בידו אחת - יש המקילים לומר דפטור (תו"ש בהקדמה). ועפ"ז כתב בש"כ (מבוא פ"א סכ"ב) דאדם הנצרך לחלל שבת לצורך חולה שייב"ס וכדו', במקום שאין מתעכבת רפואת החולה, ישתמש בב' ידיו, כגון להדליק אור ע"י ב' ידיו במקום ביד אחת, כדי שלא יעבור על איסור דאורייתא.

מסייע

מסייע למלאכה, אין בו ממש ולא חשיב מידי (רש"י שבת צ"ג). ואינו עובר על איסור תורה. ויש אופנים שהתירו אף לכתחילה, כגון: מי שהותר לו לעקור שן ע"י נכרי, מותר לו לפתוח הפה, ואף שע"כ מסייע לו לעקור השן, דאין ממש בסיוע זה (ש"כ ס"ג ובנ"כ). אמנם יש שהחמירו אף בזה, וכן כתב בקיצור שו"ע (סצ"א סי"ח) דמי שגויים חייבוהו לתת חיסון לילדו בשבת ואינו יכול לדחותם לאחר השבת, יכול לתת להם, אך לא יסייע להחזיק הילד, אלא גוי יחזיק אותו.

נכתב לעורר לב המעינים ולא הלכה למעשה

גם ימים אלו הם ימים

רבי יודל

ממעדוועדיווקע (ו)

עשה נעבור לספר כס"ד כמה עבודות ושיחות שהיו בין רבינו ורבי יודל רבי יודל שהיה מהאריות שבחבורת רבינו ז"ל, והירבה להסתופף בצל הקודש של רבינו ז"ל, זכה לשמוע הרבה שיחות ומאמרים מרבינו ז"ל, כי רבינו ז"ל דיבר עמו הרבה, והיה מהנכנסים אצלו לפני ולפנים, והוא אשר סיפר אותם אח"כ למוהרנ"ת ז"ל שרשמו למשמרת בספרי רביה"ק. וכדי שיהיה לנו קצת מושג מגדולתו של ר' יודל והתקשרותו לרבינו ז"ל, נפרטם כאן אחת לאחת:

חידוש כמותו לא היה

"שמעתי מר' יודל זצ"ל שאמר ששמע מרבינו הק' זי"ע שהתפאר שהוא חידוש גדול בענין שבירת תאוות, שאיש רך בשנים כמותו ישבר לגמרי כל כך כל התאוות, זה הדבר לא נמצא כלל. כי נמצאים כמה צדיקים שיצאו מן התאוות, אבל לא יצאו לגמרי עד עת זקנתם. ותפס לדוגמא כמה צדיקים גדולים. ואמר שידוע שלא יצאו מן התאוות עד אשר באו בשנים, אבל איש רך בשנים כמוני, בימי הנעורים והילדות ממש, ישבר כל התאוות כל כך כמוני, זה אין נמצא כלל. שבימי ילדותו ממש, קודם שהיה בן עשרים שנה כבר שבר וביטל לגמרי כל התאוות בתכלית הביטול.

והתחיל לספר אז, איך הוא רחוק מכל התאוות. ואמר שלאכול נמאס אצלו לגמרי, וכשבא לו עת האכילה קשה וכבד עליו מאד, וכשזכר מה שנעשה מן האכילה נמאס עליו מאד מאד לאכול, והוא מוכרח בעת האכילה כדי שיוכל בהיסח הדעת לחטוף איזה מעט אכילה לתוך גופו בשביל קיום הגוף, כי קשה ונמאס מאד עליו האכילה" (שיחות הר"ן סי' קע"א ע"ש ע"ד).

סוד הטלית

"שמעתי בשמו שפעם אחת נתן הטלית הישן שלו במתנה לאחד מחשוביו, ענה ואמר רביה"ק ז"ל להאיש הזה שנתן לו הטלית שלו: היזהר מאד לכבד הטלית הזה, כי כמו מספר שערות שיש בהטלית, כך כל דמעות שפכתי עד שידעתי מהו טלית" (שיחות הר"ן סי' קע"ב).

ואיתא בשיש"ק: "מה שמובא בשיחות הר"ן סי' קע"ב) שנתן טלית לאנ"ש וכו'. זה היה לרבי יודל תלמידו" (שיש"ק ח"ב אות ש"ג).

ברוכים אתם לה'

רבינו ז"ל אמר לר' יודל שרוצה לנסוע לארץ ישראל, ור' יודל בירך אותו, ואמר לו: "רבינו, בוודאי אתם רוצים לפעול שם איזה דבר גדול, יהי רצון שהשם יתברך יעזור אתכם שתזכו לפעול שם מה שאתם רוצים". ונענע לו ראשו על ברכתו.

לבושי חושן תומך ואורוך

ואחר כך אמר [רבינו]: הייתי יכול לפעול מבוקשי וחפצי וענייני שאני רוצה לפעול בארץ ישראל, הייתי יכול לפעול גם פה, על ידי תפילות ובקשות ותחנונים לבד, ולא הייתי צריך לנסוע לארץ ישראל. רק החילוק שכשזכרה להיות בארץ ישראל אזכה לקבל השגתו על ידי לבושים, אבל כאן בחוץ לארץ לא אוכל לקבל השגתו על ידי לבושים רק בלא לבושים, וזה החילוק שבין קדושת שבת לקדושת יום טוב, ופתח לו לר' יודל הנ"ל הסיפור של האר"ז ז"ל (ענין סידור רבי שבתי ובשעה"כ השיגורים בין יו"ט לשבת), והראה לו בכוננות שזהו החילוק בין שבת ליום טוב, שבשבת האור מלוכש בלבשוין, וביום טוב האור בלא לבושוין כידוע (חיי"מ סי' קל"ה). וענין נפלאות רבות בליקוה"ה תחומין. ובהל"ר ח"ה בענין התבודדות).

אחד ממועדי ההתקבצות שנהגו אנ"ש להסתופף בצילו של מוהרנ"ת היה כידוע 'שבת חנוכה'. באותה שנה נבצר הדבר מאיתם, ורק אדם אחד שהה במחיצתו. מוהרנ"ת מספר על כך במכתבו (מכתב לב) וכותב:

"הכלל כי עת צרה גדולה היא, על מ' לנו להשען כי אם על אבינו שבשמים. על שבת חנוכה לא היה לנו שום אורחים כי אם רבי חיים נחום שיחיה. רבי אייזיק מלאדיזין ורבי יעקב חתן רבי ג'ער מלאדיזין נסעו בקהלה מפה ביום ה' העבר מגדל הפחד, וכל מה דעבד רחמנא לטב עבד".

"והנה רואה אהובי בני חביבי מה שיוכל לעבר על האדם. ובזמנים הקודמים נדמה שאין צרות ומניעות גדולים מהם, ועתה רואים מה שיוכל לעבר רחמנא לטב, השם יתברך יציל ברחמיו. אך באמת הפך לטובה".

וכאן מתייחס מוהרנ"ת לאלו שביודיעו או בלא יודיעו מבלין זמנם לריק בימים טרופים אלו, ותחת לנצל את הזמן כדבעי מתעסקים בדברי הבאי, ועל כך הוא כותב:

"והחכם עיניו בראשו לדעת ולחזק לבבו לילך עם דברי תורתו הקדושה וכו', אשרי שילך בזה המיד. כי אין שום פסור בעולם, וחסד לפרט את עצמו עתה מתורה ותפלה דרך שנמצאים הטועים בזה, לא באלה חלקנו. כי אף על פי שנמצאים עתה בטולים הרבה מחמת הצרות רחמנא לטב, אף על פי כן לעמית זה, צריכים עתה להתעורר ביותר בהתגברות יותר, מאחר שרואים בעינינו מה שרואים. והשם יתברך יחזק לבבכם באמת דרכי התקרבות אליו יתברך מכל מקום שהוא, וירחם עלינו ועל כל עמו ישאל ויסייר מחלה מקרבנו".

דברי מוהרנ"ת מתאימים כל כך לתקופתנו הנוכחית, אשר מגיפת ה'קורונה' מתפשטת בארץ ובעולם, ה' ירחם עלינו מעתה והלאה, ולא ישמע שוד ושבר במחנינו.

מה גם שהמגיפה פרצה בארצנו בשבועות האחרונים של ה"זמן" בישיבות, אשר בלאו הכי מורגשת חולשה בסדרי הישיבה בתירוץ של "סוף הזמן"... אשר מעשה בעל דבר הוא. להרוויח את הימים והשבועות של סוף הזמן ו"בין הזמנים", ובימים הללו הוא חוגג רח"ל את נצחונו.

ובאמת, התקופה הזאת היא שעת מבחן לכל אברך ובחור-ישיבה, והיא סגולה נפלאה להתמדה; להתחיל להתחזק בלימוד דווקא בימים כאלו. שכן, בזה הוא מגלה שהחשיבות אצלו לעסוק בתורה הוא אושר יקר בפני עצמו, ואין לשום חשבון של זמן ומגיפה, ושל שאר מסגרות חיצוניות, בכדי להפריעו ח"ו. וכמו שכתב רבינו בספר המידות (לימוד לב): "הרגל הלימוד הוא עולה למעלה על קיום כל המצוות".

וכאז כן עתה, מחובתנו לשנן לעצמנו ש'גם ימים אלו הם ימים', ובמצב זה יש להשתדל ככל היכולת לא להסיח הדעת מן התכלית, וחלילה שלא לבלות את הזמן ולהאריך בדברי חולין וב'נעייעס' שאין מביאין שום תועלת.

ומי שמח בקדוה מבין כי מנסה ה' אותנו איך נתנהג בימים אלו, ועל כן יראה כל בר-דעת לחטוף בימים אלו ככל אשר יש באפשרותו לעסוק בדברי תורה ובתחינות ובקשות עד יעבור זעם. ובסייעתא דשמיא יחזור כל אחד לתלמודו במנוחת הדעת, בהשקט ובטח, מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, חיש קל מהרה, אמן.

בשנת תקצ"א השתוללה בעולם מגיפה איומה, מגיפת החולירע, שהפילה חללים רבים. ביניהם נפגעו ומתו כמה ממקורבי ובני משפחתו הקרובים של גאון עוזנו מוהרנ"ת זיע"א.

אחד ממקורביו, ר' שמואל מנעמירוב, נחלה בעודו בבית מוהרנ"ת, כשהגיע לקבל מפיו דיבורי אמונה, ולא עברו ימים ספורים עד ששבק לו חיים. שונאיו של מוהרנ"ת ניסו להעליל עליו עלילות שפילות, וביקשו מהרשויות להושיב את מוהרנ"ת בבידוד ולסגור את ביתו.

הרבה ערים היו בהסגר, ואנשים מערים שלא נפגעו, פחדו לנסוע. מוהרנ"ת כותב על המצב: "שיצאה בעולם החולאת הקרה שקורין חולירע רחמנא לטב, שהיתה קשה מדבר רחמנא לטב, שהמיתה אפלים ורובות נפשות, וכל החרף היה העולם סגור. השם ירחם מעתה" (ימי מוהרנ"ת קח).

המגיפה הקשה לא פסחה אף מעל העיר טולטשין, שם התגורר אז רבי יצחק בן מוהרנ"ת. הוא התחבט קשות אם לעזוב את המקום ולברוח לבית אביו בעיר ברסלב, זאת לאחר שחמותו של ר' יצחק היתה אחת הקרבנות שכבר נספו במגיפה. מוהרנ"ת הזהירו שלא יבוא לברסלב לפני שידע בוודאות שבעיר ברסלב ניתנת רשות הכניסה לאנשי טולטשין, פן יובלע לו (ראה על"ת כט-לד).

בעיצומה של המהומה והבהלה שלח מוהרנ"ת מכתב לבנו רבי יצחק, ובמתק לשונו מעודד מוהרנ"ת ומחזק את בנו בדברי אלקים חיים, דיבורים של אמונה וחינוך עצמי דווקא בשעות קשות שכאלו. וכך כותב מוהרנ"ת:

"והנה זה יותר משני שבועות אשר בערה אש ה' בכמה וכמה נפשות הקדושות שנעדרו הרבה באלו הימים המעטים, המקום ירחם ויאמר למלאך הרף ירך".

ראה בני ויחכם מה שעובר על האדם בימי חיי הבלו והכל לטובה וכו' וככה וככה עברו על ימי אבותינו כמוכא בספרים כמה מיני דבר וחורב רחמנא לטב עברו בכל הדורות, לפעמים במדינה זאת ולפעמים במדינה זאת. והכל בשביל הנפיוס והבחינה".

ומוהרנ"ת מסיים את מכתבו בדברים נכוחים לעת בוקה ומבולקה שכזו:

"הטף ואכל חטף ואכל בני גם עתה, תורה ומצוות ותפלה והתבודדות כל מה שתוכל, כי גם ימים אלו הם ימים, ונחשבים בימי חיינו, וגם עליהם נאמר 'היום אם בקלו תשמעו', היום דיקא. ואז טוב לך ולביתך, והארכת ימים!" (עלים לתרופה, מכתב לד).

הודעה חשובה

הגנו להודיע לכלל בני קהילתנו הע"י כי אנני עושים את מירב המאמצים בכדי לקיים את החלוקה

ובעז"ה לעת עתה החלוקה תקיים כסדרה כמידי שנה בשנה,

עם כל זה עקב המצב הקשה השודר בעולם יתכן ויהיו שינויים

ולקראת ר"ח ניסן הבעל"ט נודיע פרטים מדויקים

ככתוב בתולדותיהם

ברכת מול טוב

להרה"ח ר' אלעזר יואל בלויא שליט"א להגל נישואי בנו הר"ר חיים חיי"ו עב"נ בשנת ה'תשפ"א יחד שיוכו לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק זיע"א

ברכת מול טוב

להרה"ח ר' שמעון אלעזר קניג שליט"א להגל אויביו בני הרה"ח יחיאל מיכל נ"ו עב"נ בת הרה"ח ר' אשר אליעזר שליט"א יחד שיוכו לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק זיע"א

ברכת מול טוב

להרה"ח ר' שמואל שפירא חיי"ו ולאביו הרה"ח ר' נחום דב שפירא שליט"א להגל הולדת הבן והנב יחד שיוכו לבנות בית נאמן לתורה לתורה ולמעש"ט ולרוב נחת הקדושה

ברכת מול טוב

להרה"ח ר' עמרם ויס שליט"א להגל נישואי בנו הר"ר שמעון חיי"ו עב"נ בת הרה"ח ר' אוריאל בלום שליט"א יחד שיוכו לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק זיע"א

YAAKOV MEIR SHECHTER

President "Keren Or" Institutions

JERUSALEM

21 Shimon Rokach St. Tel. 972-2-6264619

יעקב מאיר שכטער

נשיא מוסדות "קרן אור"

בעיה"ק ירושלים תובב"א

רח' שמעון רוקח 21 י-ם טל. 02-6264619

בעזה"ת כ"א אדר א"ך טוב לישראל תש"פ

לאחינו בני ישראל די בכל אתר ואתר ה' עליהם יחיו. היות שלאחרונה משתוללת מחלה ומגיפה בכל העולם כולו רח"ל, ואנו מאמינים בני מאמינים יודעים נאמנה שאין שום מקרה כלל, וכל מה שנעשה הוא רמז ודיבור מלמעלה אין צריכים להתנהג בהאי עלמא. ועכשיו כאשר המגיפה פרצה בכל המדינות אין ספק שבאמצעותה מדברים אלינו מלמעלה, אך לדאבון הלב אין לנו צדיקים וחכמים במדריגה כזו להודיע לנו מה הן הדיבורים הללו, ולמה הם מכוונים, ואין אתנו יודע עד מה כלל וכלל, ה' ירחם.

אי לכך עלינו להאחז בדברים ברורים וגלויים לכל לב מבין ויודע, והוא שהתיקון הדרוש בזמננו באופן מיוחד הוא הצניעות והקדושה. היינו לא להכעיס את בוראינו בהליכה בבגדי בפריצות, וכלשונו של רש"י (ישעי' ג, טו) על הנוהגות בפריצות: "כשהיו עוברות בשוק וכו' מבעירין יצה"ר כעכס [ארס] של נחש". אשר מביאים חרון אף בעולם ה' ירחם, ככתוב (דברים כג, טו) : "פי ה' אלקיך מתהלך בקרב מחנך להצילך וגו' והיה מחנך קדוש ולא יראה כף ערוך דבר וגו'", ועל "לא תנאף" מתרגם "לא תגוף", ורמז יש כאן שהזהירות בזה מצילה מ"מגיפה".

יודע מהבעש"ט הק' ז"ע שראה בעיר אחת נשמות גבוהות ביותר, וכשחקר בדבר נתגלה לו שהנשים שם הן צנועות מאד, וממילא מתהלכים האנשים במחשבות קדושות שכתוצאה מכך הם ממשיכים נשמות קדושות.

והנה מלבד זאת שבזמננו נתרבתה לבישת הפריצות בבגדים צרים בולטים ומרעישים שמרבין הרהורי עבירה וארס של נחש, נוספו עליהם כלים מכלים שונים, מושחתים ומשחיתים, המצויים הרבה בעו"ה, מוסיפים טומאה על טומאה, נוסף ע"ז שאבדה הבושה לגמרי בהשתמשות בכלים המתועבים הללו אשר מחשיכים את העינים ומטמאים את הלב. ולעומת זאת אין לתאר ולשער גודל מעלת ההליכה בבגדי הצניעות באופן כשר שהוא מסך המבדיל המפסיק וחוצץ בין הקדושה לטומאה, ומסיר חרון אף ה' מישראל וממתיק הדינים בלי גבול.

ולכן כל אחד חייב להנהיג בהלכה למעשה את בני ביתו בדרכי הצניעות, כדי לנפות אותם בכל הטובה, ולא להכשיל אחרים ע"י הליכה כראוי, וכן להתרחק מכלים אלו ולהוציאם מן הבית, צא תאמר לו.

עד כאן בסור מרע. ולענין העשה טוב - להשתדל בכל לב לברך את המאה ברכות שבכל יום בשפה ברורה ובנעימה, ובחז"ל מובא שזו היתה עצת דוד המלך ע"ה להציל את הדור ממגיפה, שמתו ק' אנשים בכל יום. ועל ידי קיום עצה ברורה זו באמירת הברכות כראוי נזכה לעצור הנגף ולהמשיך שפע חיים וברכה ורב טוב לבית ישראל, והוא יסוד גדול לכל היהדות, וזה דורש ה' מעמנו, כדרש חז"ל על 'מה ה' שואל מעמך כי אם ליראה את ה' אל תקרי מה אלא מאה.

כמו כן להרבות באמירת תהלים, שהוא ספר של תפילה ואמונה מדוד מלך ישראל שחיברו ברוח קדשו לכל הדורות ולכל הזמנים לכל אחד ואחד ממש, עבור כל צרה ועקתא כמובא בספה"ק, ובפרט בעת צרה זו. ובעז"ה ע"י הדיבורים הקדושים של התהלים ניצל מכל הצרות ותבוא ישועה לעולם במהרה.

והעיקר הוא לחיות תמיד ברוח של השגחה פרטית, לדעת בברור שאין שום מקרה, ולדבוק בה' ובמצוותיו הק' ולקרוא ולתפלל אליו תמיד. ואגב, סימנא מילתא ששם המחלה "קרא-נא" - לקרוא אל ה' תמיד, כי אין עוד מלבדו, ורק הוא יכול להושיע, ובמקום לחשוב שהוא מקרה ("קרו") יזעקו אל ה' "א-ל נא והושיעה נא".

ועל הכל, אל תעצבו ואל תפחדו, כי ה' עמכם, ובזמנים אלו צריך להתחזק באופן מיוחד להיות בשמחה, ולא להכנס לפחדים ובהלות, שמקורם בחלישות הבטחון, וכל מה שמתחזקים יותר בשמחה ובלב מלא תקוה להשי"ת תעבור המגיפה מהר יותר, ונזכה כולנו לשפע טובה וברכה, ולחיי אריכא מתוך בריות גופא, ומרן דבשמיא יהא בסעדינו, ונגאל במהרה ונוושע בתשועת עולמים במהרה בקרוב.

י. מ. ש. כ. א. י. ט. פ.

לאור המצב הקשה השורר בעולם ה"י, ראינו לנכון להעתיק בזה תפילה נוראה

ממוהרנ"ת, יחד עם התורה בליקוטי מוהר"ן אשר עליה היא מיוסדת. אשרי האומרה!

ליקוטי מוהר"ן ~ תורה ריג

דע שיש שם שפשוט הקדוש ברוך הוא רוצה להסתיר ולכסות את האדם מן הפעל דבר להציל אותו ממות שנגזר עליו, אזי הוא מסתיר ומכסה אותו בזה השם, ואזי הפעל דבר משוטט ומחפש סביבות זה האדם לבקש לו מקום שיוכל להפגס תחת המסתור והמכסה להזיק לזה האדם, אך תקף בשטפיט עליו נסתלק ואין לו כח מחמת זה השם. אבל דע שפשוטם ושלום, מוצא מקום לכנס תחת המסתור והמכסה לשלט על האדם, אזי אדרבא מקבל עוד הפעל דבר יותר כח מזה השם, וזה בחינת מה שכתוב בזהר הקדוש (פנחס רל"ו): 'שראה פינהם המ"ם של מות משוטטת אז, הינו כי המ"ם היא בחינת הפמ"ד מ"ם המשוטט סביב סביב כנ"ל:

ודע שהשם הנ"ל, הוא שם "סאל", ויוצא מפסוק (תהלים ל"ב): "אתה סתר לי" מראשי תבות, והמ"ם של "מצר תצרני" הוא בחינת המ"ם הנ"ל בחינת הפמ"ד מ"ם המשוטט סביב המכסה והמסתור הנ"ל, לשלט על האדם כנ"ל, ואם, חס ושלום, מוצא מקום לשלט, אזי מקבל יותר כח מזה השם, כי נצטרף המ"ם להשם סאל הנ"ל, ונעשה צרוף שמו סמאל, על כן צריך להפסיק בין תבות אתה סתר לי, לתבת מצר, כדי שלא לעשות צרוף שמו, חס ושלום, ואזי כששולט על האדם, חס ושלום, ומקבל עוד כח מזה השם כנ"ל, אזי נעשה מהשם הנ"ל, סוף אדם למות (ברכות י"ז): שהוא ראשי תבות שם סאל הנ"ל. אבל כשמשמרין את עצמן בכח השם הנ"ל, אזי השם הנ"ל הוא מכסה ומסתור, בחינת אתה סתר לי, וגם מצר תצרני ותשמרני:

~ התפילה שעליה ~

אחד ואחד מישראל מהאזורים המסוכנים עליו. רחם על כל עמך ישראל, ובפרט על כל מי שנגזר עליו איזה גזרה לא טובה רחמנא לצלן, ושמרם והצילם בשמותיך הקדושים והצילם (והסתירם) ברחמיך הרבים מכל צר ואויב ואורב ומסמין. רחם עלינו והגן בעדנו, והסר מעלינו אויב דבר וחרב ורעב ונגזן, והסר שטן מלפנינו ומאחרינו, ובצל כנפיד תסתירנו. כי אל שומרנו ומצילנו אתה. חוסה יי על עמך והצילנו מזעמך והסר ממנו מכת המגפה וגזרה קשה כי אתה שומר ישראל. מרא דעלמא בלא, "שומר פתאים יי", אתה לבד יודע באיזה דרך, באיזה שם, להסתיר ולשמר את כל אחד מישראל מכל פגעין ומרעין בישין, ומכל מיני גזרות רעות, בין קדם גזר דין ובין לאחר גזר דין. רחם עליהם ושמרם והצילם בנפלאותיך הנוראות, באפן שלא יהיה שום כח להאזורים והמסטינים לכנס ולהתאחו חס ושלום תחת המסתור והמכסה אשר אתה מכסה ומסתיר ברחמיך וחסדיך בשמותיך הקדושים (הטהורים) והנוראים. וקיים בגו ובכל עמך ישראל מקרא שכתוב: "תסתירם בסתר פניך מרכסי איש תצפנם בסכה מריב לשונות. שמרני באישון בת עין בצל כנפיד תסתירני. אגורה באהלך עולמים אחסה בסתר כנפיד סלה. סתרי ומגני אתה לדברך יחלתי. שמרה נפשי והצילני אל אבוש כי חסיתי בך". כי אין לנו על מי להשען כי אם על אבינו שבשמים. "ואנחנו לא נדע מה נעשה כי עליך עינינו. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי" אמן ואמן.

"אתה סתר לי מצר תצרני רני פלט תסוכבני סלה. תסתירני מסוד מרעים מרגשת פעלי און. כי יצפנני בסכו, ביום רעה יסתירני בסתר אהלך, בצור ירוממני. יושב בסתר עליון, בצל שדי יתלונן". מלא רחמים, רחם על עמך ישראל ובפרט על כל עיירות ישראל, אשר הולכין ומסבבין בהם מיני חלאים ומכאובים רחמנא לצלן. רחם עליהם למען שמך, ואמר למלאך הרף ידיך, וישיב חרבו אל נדנה. חוס וחמל עליהם ועל כל שארית עמך בית ישראל, ולא תתן המשחית לבוא אל בתיהם לנגף, או להזיק ולהחליש חס ושלום. רחם רחם, הצל הצל, בעל הרחמים בעל הישועות, בורא רפואות נורא תהלות אדון הנפלאות. זכר לעבדיך אבותינו ורבותינו הצדיקים האמתיים שהיו בכל דור ודור, מימי אברהם אבינו עד הנה, למענם ולמען רחמיך הרבים, רחם עלינו ושמרנו והצילנו אותנו וכל עמך בית ישראל מכל מיני חלאים ומכאובים ומחוישים שלא יבואו על שום אחד מישראל. ותשלח מהרה רפואה שלמה מן השמים לכל אותם (מישראל) אשר בכר הכית אותם באיזה חלי או מכאוב. רחם עליהם ורפאם מהרה רפואה שלמה רפואת הנפש ורפואת הגוף. אל נא רפא נא להם למען שמך (ובפרט לחולה פלוני בן פלוני) כי אל מלך רופא נאמן ורחמן אתה. אל חי וקיים, מתיה חיים, תן לנו חיים ונחיה ולא נמות. גאלנו ממות פדנו משחת. רבנו של עולם שומר ישראל, אתה לבד יודע מי ומי אזורים עלינו בכל עת, ובפרט על מי שנגזר עליו איזה גזרה לא טובה חס ושלום. ורק אתה לבד יודע איך להסתיר ולהצפין את כל